

Usnesení

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žiškova, o návrhu senátu 18 Co Krajského soudu v Brně na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi senáty 18 Co a 29 Ca Krajského soudu v Brně za účasti žalobce L. J., zastoupeného Mgr. Ing. Ludvíkem Juříčkou, advokátem v Brně, nám. Svobody 20, 602 00 Brno, a žalovaného 1) České republiky – Ředitelství silnic a dálnic, Čerčanská 2023/12, 140 00 Praha 4, a 2) Krajského úřadu Zlínského kraje, Zarámí 4077, 760 00 Zlín, o vyvlastnění pozemku, ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 18 Co 41/2006,

t a k t o :

Návrh se odmítá.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 5. 12. 2006 se Krajský soud v Brně jako navrhovatel domáhal u zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, aby tento senát rozhodl spor o pravomoc, vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi senáty 18 Co a 29 Ca Krajského soudu v Brně ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 18 Co 1/2006 (v prvním stupni vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 5 C 221/2004).

V návrhu navrhovatel vylíčil dosavadní průběh správních a soudních řízení: Krajský úřad Zlínského kraje rozhodnutím ze dne 11. 5. 2004 zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Hulín ze dne 17. 2. 2004, kterým bylo rozhodnuto o vyvlastnění pozemku – v rozhodnutí konkretizovaném – ve prospěch České republiky. Žalobce toto rozhodnutí napadl žalobou u správního soudu - Krajského soudu v Brně, který žalobu usnesením ze dne 11. 8. 2004, čj. 29 Ca 170/2004-25, odmítl (podle něj se totiž jedná o věc soukromoprávní) a současně žalobce poučil o možnosti obrátit se na civilní soud. Žalobce tedy podal žalobu u Okresního soudu v Kroměříži, který žalobu rozsudkem ze dne 8. 11. 2005, čj. 5 C 221/2004-69, zamítl, neboť dospěl k závěru, že pro vyvlastnění předmětného pozemku byly splněny zákonné podmínky. Žalobce rozsudek okresního soudu napadl odvoláním u navrhovatele; ten se domnívá (což ve svém návrhu podrobněji zdůvodnil), že sporná věc je povahy veřejnoprávní, a proto předložil věc zvláštnímu senátu. Navrhl přitom, aby zvláštní senát přiřkl pravomoc k rozhodování ve věci soudu ve správním soudnictví a aby současně zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2004, jakož aby i vyslovil nicotnost rozsudku Okresního soudu v Kroměříži ze dne 8. 11. 2005.

Zvláštní senát návrh odmítl: návrh byl totiž podán předčasně a nadto někým, kdo není stranou kompetenčního sporu.

Z ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, plyne, že stranami kladného nebo záporného kompetenčního sporu jsou buď soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, nebo soudy v občanském soudním řízení na straně jedné a soudy ve správním soudnictví na straně druhé. Podle odst. 2 téhož ustanovení je kompetenčním sporem buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

Úloha zvláštního senátu pak spočívá v tom, autoritativně určovat orgán příslušný k rozhodnutí v krajních případech, kde jsou již všechny procesní prostředky vyčerpány a vzniklou neshodu o tom, kdo je příslušný k rozhodování ve věci, nelze vyřešit jinak. V otázkách pravomoci je tak návrh ke zvláštnímu senátu posledním prostředkem nápravy. Podmínky pro přípustnost návrhu jsou proto vymezeny poměrně přísně a úzce: není totiž na místě, aby zvláštní senát vstupoval do věci tam, kde se nabízejí pravidelné procesní možnosti.

To je právě případ navrhovatele. V řízení o odvolání (které bylo u navrhovatele zahájeno) může soud přezkoumávat správnost rozhodnutí soudu I. stupně nejen v rozsahu odvolacích námitek, ale též z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny; nic tedy nebrání odvolacímu soudu, aby se ve svém rozhodnutí vyjádřil též k pravomoci soudu I. stupně, ať už tento soud rozhodl jakkoli. Domnívá-li se odvolací soud, že soud I. stupně posoudil svou pravomoc chybně a vycházel při svém rozhodování z nesprávných nebo neúplných předpokladů, je na něm, aby vadné rozhodnutí soudu I. stupně zrušil a pro další řízení jej zavázal svým názorem ohledně pravomoci.

Okresní soud v Kroměříži nevyslovil, že by žalovaná věc nebyla věcí soukromého práva, rozhodl o žalobě věcně a svou pravomoc nepopřel. Nestal se tak stranou kompetenčního sporu, který také nevznikl; Krajský soud v Brně jako navrhovatel se proto za takové situace mylně domnívá, že se takovou stranou může stát on sám jakožto odvolací orgán před svým vlastním rozhodnutím na základě své procesně nevyjádřené pochybnosti. Na každé straně kompetenčního sporu zajisté může stát i více instančně uspořádaných orgánů veřejné moci, což se stává tehdy, pokud k rozhodnutí vydanému v I. stupni přistoupí i rozhodnutí o opravném prostředku (k tomu srov. usnesení zvláštního senátu publikované pod č. 955/2006 Sb. NSS); tato pluralita je však podmíněna tím, že všechny orgány na jedné straně sdílejí shodný názor na pravomoc k rozhodování v konkrétní věci – ať už si svou pravomoc osobovaly, nebo ji naopak odmítly. Tak tomu ale v této věci není: zatímco Okresní soud v Kroměříži považuje žalovanou věc za věc soukromého práva, odvolací soud ji předběžně pokládá za věc veřejnoprávní. Tento nesoulad je nejprve třeba odstranit, což je ovšem úkolem - a také v možnosti - navrhovatele,

nikoli zvláštního senátu; teprve nebude-li sporná otázka odstraněna v odvolacím civilním řízení, přichází v úvahu řízení o kompetenčním sporu.

Podal-li tedy navrhovatel – namísto toho, aby rozhodl o odvolání proti rozhodnutí okresního soudu – návrh na řešení kompetenčního sporu, učinil tak předčasně, v průběhu neskončeného odvolacího řízení, tedy předtím, než se sám k otázce pravomoci procesním způsobem vyjádřil. V dalším řízení tedy navrhovatel musí v první řadě rozhodnout o podaném odvolání žalobkyně. Má-li za to, že ve věci je dána pravomoc správního soudu, pak zruší rozhodnutí okresního soudu o zamítnutí žaloby s tím, že jej zaváže věc předložit zvláštnímu senátu jako kompetenční spor z důvodů shora vyložených.

Návrh podaný navrhovatelem byl tedy ze shora uvedených důvodů odmítnut pro předčasnost, a též proto, že byl podán osobou k tomu neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. b), c) s. ř. s. ve spojení s § 4 zákona č. 131/2002 Sb.]. V dalším řízení o odvolání proti rozsudku Okresního soudu v Kroměříži se proto odvolací soud musí k otázce pravomoci vyjádřit v běžném odvolacím řízení způsobem procesně předpokládaným občanským soudním řádem. Setrvá-li na názoru, že pravomoc civilních soudů dána není, zaváže vlastním právním názorem v řádném rozhodnutí vyjádřeným k dalšímu postupu soud I. stupně.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. února 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu